

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาพฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารโรงเรียน ประสิทธิภาพของโรงเรียนและความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารกับประสิทธิผลของโรงเรียนกีฬา ซึ่งมีรายละเอียดในการดำเนินการดังนี้

1. ประชากรกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การหาคุณภาพเครื่องมือ
5. การเก็บรวบรวมข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การศึกษาวิจัยนี้ ได้ศึกษากับประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

1. ประชากร ได้แก่ ข้าราชการในโรงเรียนกีฬา ที่ปฏิบัติงานในปีการศึกษา 2544 – 2545 แยกตามวุฒิการศึกษาปริญญาตรี จำนวน 93 คน สูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 42 คน รวมทั้งสิ้น 135 คน
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ซึ่งได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 97 คน โดยแบ่งตามบุคลิกภาพ วุฒิทางการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน ตารางที่ 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ตารางที่ 1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

โรงเรียน	ประชากร			กลุ่มตัวอย่าง		
	ปริญญาตรี	สูงกว่าปริญญาตรี	รวม	ปริญญาตรี	สูงกว่าปริญญาตรี	รวม
1. โรงเรียนกีฬาจังหวัดสุพรรณบุรี	32	13	45	23	9	32
2. โรงเรียนกีฬาจังหวัดอุบลราชธานี	10	5	15	7	4	11
3. โรงเรียนกีฬาจังหวัดขอนแก่น	12	3	15	9	2	11
4. โรงเรียนกีฬาจังหวัดนครศรีธรรมราช	12	3	15	9	2	11
5. โรงเรียนกีฬาจังหวัดสระเกษ	9	4	13	7	3	10
6. โรงเรียนกีฬาจังหวัดนครสวรรค์	8	4	12	7	3	10
7. โรงเรียนกีฬาจังหวัดอ่างทอง	2	3	5	1	2	3
8. โรงเรียนกีฬาจังหวัดยะลา	2	3	5	1	2	3
9. โรงเรียนกีฬาจังหวัดลำปาง	3	2	5	2	1	3
10. โรงเรียนกีฬาจังหวัดชลบุรี	3	2	5	2	1	3
รวม	93	42	135	68	29	97

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 4 ตอน รายละเอียดของแบบสอบถามในแต่ละตอนมีดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติทางการศึกษา และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ลักษณะแบบสอบถามเป็นลักษณะแบบเลือกตอบ จำนวน 2 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับบุคลิกภาพผู้บริหาร ลักษณะแบบสอบถามเป็นลักษณะแบบเลือกตอบ จำนวน 20 ข้อ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนแต่ละองค์ประกอบ ได้แก่ 1) การเป็นผู้นำ 2) การจูงใจ 3) การติดต่อสื่อสาร 4) การปฏิสัมพันธ์และการมีอิทธิพลร่วมกัน 5) การตัดสินใจ 6) การกำหนดเป้าหมาย 7) การควบคุมการปฏิบัติงาน และ 8) การกำหนดมาตรฐานการปฏิบัติงาน และการฝึกอบรม แบบวัดพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารมีลักษณะเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า แบ่งเป็น 5 ระดับ เรียงจากมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

ตอนที่ 4 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับประสิทธิผลของโรงเรียน ซึ่งวัดประสิทธิผลของโรงเรียนด้วยการรับรู้ประสิทธิผลของโรงเรียนจากผู้ตอบแบบสอบถามความสามารถในการผลิตนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก ความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาโรงเรียน และความสามารถในการแก้ปัญหาภายในโรงเรียน แบบวัดประสิทธิผลของโรงเรียนนี้มีลักษณะเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราประมาณค่า แบ่งเป็น 5 ระดับ เรียงจากมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การสร้างเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล มีขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาทฤษฎีและแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารกับประสิทธิผลของโรงเรียนจากเอกสารและตำราทั้งในและต่างประเทศ
2. ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารกับประสิทธิผลของโรงเรียนทั้งในและต่างประเทศ
3. กำหนดขอบเขตการวิจัยครั้งนี้ โดยแบ่งเป็น
 - 3.1 บุคลิกภาพผู้บริหาร
 - 3.1.1 บุคลิกภาพแบบ A
 - 3.1.2 บุคลิกภาพแบบ B
 - 3.2 ประสิทธิภาพในการทำงานของผู้บริหาร
 - 3.2.1 ต่ำกว่า 10 ปี
 - 3.2.2 ตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป
 - 3.3 พฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารโรงเรียน 8 ด้าน ได้แก่
 - 3.3.1 การเป็นผู้นำ
 - 3.3.2 การจูงใจ
 - 3.3.3 การติดต่อสื่อสาร
 - 3.3.4 การปฏิสัมพันธ์และการมีอิทธิพลต่อกัน
 - 3.3.5 การตัดสินใจ
 - 3.3.6 การกำหนดเป้าหมาย
 - 3.3.7 การควบคุมการปฏิบัติงาน
 - 3.3.8 การกำหนดมาตรฐานการปฏิบัติงานและการฝึกอบรม
 - 3.4 ประสิทธิผลของโรงเรียน 4 ด้าน ได้แก่

3.4.1 ในการผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงการพัฒนาอัจฉริยภาพทางกีฬาสู่ความเป็นเลิศ

3.4.2 ในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวกเกี่ยวกับการพัฒนาสุขภาพพลานามัย และการกีฬา

3.4.3 ในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาโรงเรียน

3.4.4 ในการแก้ปัญหาโรงเรียนได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

การหาคุณภาพเครื่องมือ

การหาคุณภาพแบบสอบถามในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ แยกออกเป็นการหาความเที่ยงตรง และการทำสอบหาค่าอำนาจจำแนกและความเชื่อมั่น

1. ความเที่ยงตรง (Validity) การหาความเที่ยงตรงของแบบสอบถามฉบับนี้ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นมาแล้วเสนออาจารย์ที่ควบคุมวิทยานิพนธ์ และผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาแก้ภาษา เนื้อหา และโครงสร้าง เพื่อให้เกิดความเข้าใจกับผู้ตอบและสามารถวัดได้ตรงตามจุดประสงค์ที่ต้องการวัด แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปใช้เก็บข้อมูล รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิที่ขอความอนุเคราะห์ให้ตรวจแบบสอบถามนี้

1.1 ดร.ประเสริฐ สมพงษ์ธรรม	ภาควิชาบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
1.2 ดร.สมโภชน์ อเนกสุข	ภาควิชาวิจัยและวัดผลการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
1.3 รศ.ดร.คุณวุฒิ คนฉลาด	ข้าราชการบำนาญ มหาวิทยาลัยบูรพา
1.4 นายวิชัย ศรีตะปัญญะ	ผู้อำนวยการวิทยาลัยพลศึกษาจังหวัดชลบุรี
1.5 นายธนิต พันธุมะโอภาส	ผู้อำนวยการโครงการจัดตั้งโรงเรียนกีฬา
จังหวัดชลบุรี

2. การหาอำนาจจำแนก (Discrimination) และความเชื่อมั่น (Reliability) การหาค่าอำนาจจำแนกและความเชื่อมั่นของแบบสอบถามได้ดำเนินการ ดังนี้ นำแบบสอบถาม ที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้กับครูปฏิบัติการสอนโรงเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในโรงเรียนกีฬา จำนวน 30 คน แล้วนำมาวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ โดยใช้ค่าสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation) ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม ได้ค่าอำนาจจำแนกเป็นดังนี้ แบบสอบถามบุคลิกภาพ (ตอนที่ 2) มี 20 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง .36 ถึง .83 แบบสอบถามด้านพฤติกรรมผู้นำผู้บริหาร (ตอนที่ 3) มี 45 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนก อยู่ระหว่าง .52 ถึง .84 และ

แบบสอบถามด้านประสิทธิผลโรงเรียนมี 23 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนก อยู่ระหว่าง .54 ถึง .89 ซึ่งค่าอำนาจจำแนกรายข้อของทุกฉบับมีค่ามากกว่า .20 ซึ่งถือว่าใช้ได้

2.1 นำแบบสอบถามที่มีค่าอำนาจจำแนกตามเกณฑ์ที่กำหนดในข้อ 2 มาหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยวิธีหาสัมประสิทธิ์อัลฟา (Coefficient Alpha) ของครอนบาค (Cronbach, 1990, pp. 202-204) ซึ่งผู้วิจัยนำข้อที่ใช้ได้เหล่านั้นไปหาค่าความเชื่อมั่นรายฉบับพบว่าแบบสอบถามด้านบุคลิกภาพ (ตอนที่ 2) เท่ากับ .95 แบบสอบถามด้านพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหาร (ตอนที่ 3) เท่ากับ .97 แบบสอบถามด้านประสิทธิผลโรงเรียน (ตอนที่ 4) เท่ากับ .97

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. การเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการศึกษาวิจัย ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1.1 ขอนหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา ไปขอความร่วมมือและอนุเคราะห์ผู้อำนวยการ โรงเรียนกีฬา 10 แห่ง เพื่อช่วยอำนวยความสะดวกในการแจกแบบสอบถามให้ ผู้บริหารและครูผู้สอนในโรงเรียนกีฬาที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างทุกโรงเรียน 10 แห่ง จากนั้นผู้วิจัยเก็บรวบรวมแบบสอบถามคืนจากผู้บริหารและครูผู้สอน ตามเวลาที่กำหนด

2. การจัดกระทำข้อมูล

2.1 การตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม

2.2 นำแบบสอบถามที่มีคำตอบสมบูรณ์ทุกฉบับมาลงรหัสให้คะแนนตามน้ำหนักที่กำหนดไว้และบันทึกข้อมูลในคอมพิวเตอร์ เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรม SPSS for Window

2.3 ทำการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการศึกษาต่อไป

เกณฑ์การให้คะแนนแบบสอบถามและการแปลความหมายของคะแนนกำหนดได้โดยแบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพผู้ตอบ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามบุคลิกภาพของผู้บริหาร โรงเรียน จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงานเป็นแบบประมาณค่า (Rating Scale) เกณฑ์การให้คะแนนให้ตามน้ำหนักของคำตอบ คือ

น้อยที่สุด	กำหนดให้คะแนน	0	คะแนน
น้อย	กำหนดให้คะแนน	1	คะแนน
ปานกลาง	กำหนดให้คะแนน	2	คะแนน
มาก	กำหนดให้คะแนน	3	คะแนน
มากที่สุด	กำหนดให้คะแนน	4	คะแนน

เกณฑ์การวิเคราะห์และพิจารณาบุคลิกภาพถ้าได้คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 40 คะแนนขึ้นไป แสดงว่า มีบุคลิกภาพแบบ A ถ้าได้คะแนนต่ำกว่า 40 แสดงว่า มีบุคลิกภาพแบบ B

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารของผู้บริหารโรงเรียน ลักษณะของแบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ของลิเคอร์ท (Best & Kahn, 1993, p. 247) โดยกำหนดน้ำหนักคะแนน ดังนี้

5	คะแนน	หมายถึง	มากที่สุด
4	คะแนน	หมายถึง	มาก
3	คะแนน	หมายถึง	ปานกลาง
2	คะแนน	หมายถึง	น้อย
1	คะแนน	หมายถึง	น้อยที่สุด

การแปลความหมายของคะแนน ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์สำหรับวัดพฤติกรรมผู้นำของบริหาร โดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) ของคะแนนเป็นตัวชี้วัด โดยกำหนดเกณฑ์ ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด และบุญส่ง นิลแก้ว, 2535, หน้า 23-24)

4.51 – 5.00	หมายถึง	มีพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารอยู่ในระดับมากที่สุด
3.51 – 4.50	หมายถึง	มีพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารอยู่ในระดับมาก
2.51 – 3.50	หมายถึง	มีพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารอยู่ในระดับปานกลาง
1.51 – 2.50	หมายถึง	มีพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารอยู่ในระดับน้อย
1.00 – 1.50	หมายถึง	มีพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 4 แบบสอบถามเกี่ยวกับประสิทธิผลของโรงเรียน ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ของ ลิเคอร์ท (Best & Kahn, 1993, p. 247) โดยกำหนดน้ำหนักคะแนน ดังนี้

5	คะแนน	หมายถึง	มากที่สุด
4	คะแนน	หมายถึง	มาก
3	คะแนน	หมายถึง	ปานกลาง
2	คะแนน	หมายถึง	น้อย
1	คะแนน	หมายถึง	น้อยที่สุด

การแปลความหมายของคะแนน ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์สำหรับวัดระดับประสิทธิผลของโรงเรียน โดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) ของคะแนนเป็นตัวชี้วัด โดยกำหนดเกณฑ์ ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด และบุญส่ง นิลแก้ว, 2535, หน้า 23-24)

4.51 – 5.00	หมายถึง	มีประสิทธิผลอยู่ในระดับมากที่สุด
3.51 – 4.50	หมายถึง	มีประสิทธิผลอยู่ในระดับมาก
2.51 – 3.50	หมายถึง	มีประสิทธิผลอยู่ในระดับปานกลาง
1.51 – 2.50	หมายถึง	มีประสิทธิผลอยู่ในระดับน้อย
1.00 – 1.50	หมายถึง	มีประสิทธิผลอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 4 เกณฑ์การแปลความหมายของระดับความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร (Runyon, 1996, p. 238 cited in Cohen, 1979)

ถ้าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่า	ถือว่ามีความสัมพันธ์กันในระดับ
อยู่ระหว่าง -.29 ถึง -.10 หรือ .10 ถึง .29	ระดับต่ำ
อยู่ระหว่าง -.49 ถึง -.30 หรือ .30 ถึง .49	ระดับปานกลาง
อยู่ระหว่าง -1.00 ถึง -.50 หรือ .50 ถึง 1.00	ระดับสูง

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ SPSS for Window โดยเลือกเฉพาะวิธีวิเคราะห์ข้อมูลที่สอดคล้องกับการทดสอบสมมติฐาน ดังต่อไปนี้

1. การทดสอบสมมติฐานที่ 1 “วิเคราะห์พฤติกรรมผู้นำของผู้บริหาร จำแนกตามบุคลิกภาพ วุฒิทางการศึกษา ประสบการณ์ มีความแตกต่างกัน” สถิติที่ใช้ คือ การทดสอบค่าที (t-test)
2. การทดสอบสมมติฐานที่ 2 “ครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานแตกต่างกันมีการรับรู้ในพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนแตกต่างกัน” สถิติที่ใช้ คือ การทดสอบค่าที (t-test)
3. การทดสอบสมมติฐานที่ 3 “ครูที่มีตำแหน่งหน้าที่ในการปฏิบัติงานแตกต่างกันมีการรับรู้ประสิทธิผลของโรงเรียนแตกต่างกัน” สถิติที่ใช้ คือ การทดสอบค่าที (t-test)
4. การทดสอบสมมติฐานที่ 4 “ครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานแตกต่างกันมีการรับรู้ประสิทธิผลของโรงเรียนแตกต่างกัน” สถิติที่ใช้ คือ การทดสอบค่าที (t-test)
5. การทดสอบสมมติฐานที่ 5 “พฤติกรรมผู้นำของผู้บริหาร โรงเรียนมีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของโรงเรียน” สถิติที่ใช้ คือ สหสัมพันธ์อย่างง่าย (Simple Coorelation)